

UN75
2020 AND BEYOND

FN - konventioner og aftaler

- et udvalg i anledning af FN's 75 års jubilæum 2020

Hvad er FN-forbundet?

En god men kritisk ven af FN

FN-forbundet er en selvstændig, uafhængig og tværpolitisk NGO. Vores lille sekretariat har sæde i København og sammen med de af vores medlemmer, der vælger at være aktive, arbejder vi i hele landet - lokalt, nationalt og internationalt for at styrke interessen og kendskabet til FN og FN's 17 Verdensmål. For at sikre den folkelige og den politiske forankring af, hvad FN står for.

Vores internationale arbejde foregår ofte igennem samarbejde med andre FN-forbund i andre lande, særligt de nordiske forbund og de forbund, som er en del af vores internationale projekter gennem Erasmus. Vores nationale arbejde er både af politisk og folkeoplysende karakter og spænder lige fra store konferencer på Christiansborg til mindre fyraftensmøder, fra Folkemødet på Bornholm til lokale festivaller - og ikke mindst har vi vores Skoletjeneste, der tager ud på skoler i hele landet. Vores lokale arbejde bliver i høj grad udført af vores kredse i landet, der består af frivillige medlemmer, der gerne vil engagere sig og være aktive for globalt ansvar.

facebook.com/FNforbundet.dk [@FNforbundetDK](https://twitter.com/FNforbundetDK) [FN-forbundet](https://www.linkedin.com/company/FN-forbundet) [fnforbundetdk](https://www.instagram.com/fnforbundetdk)

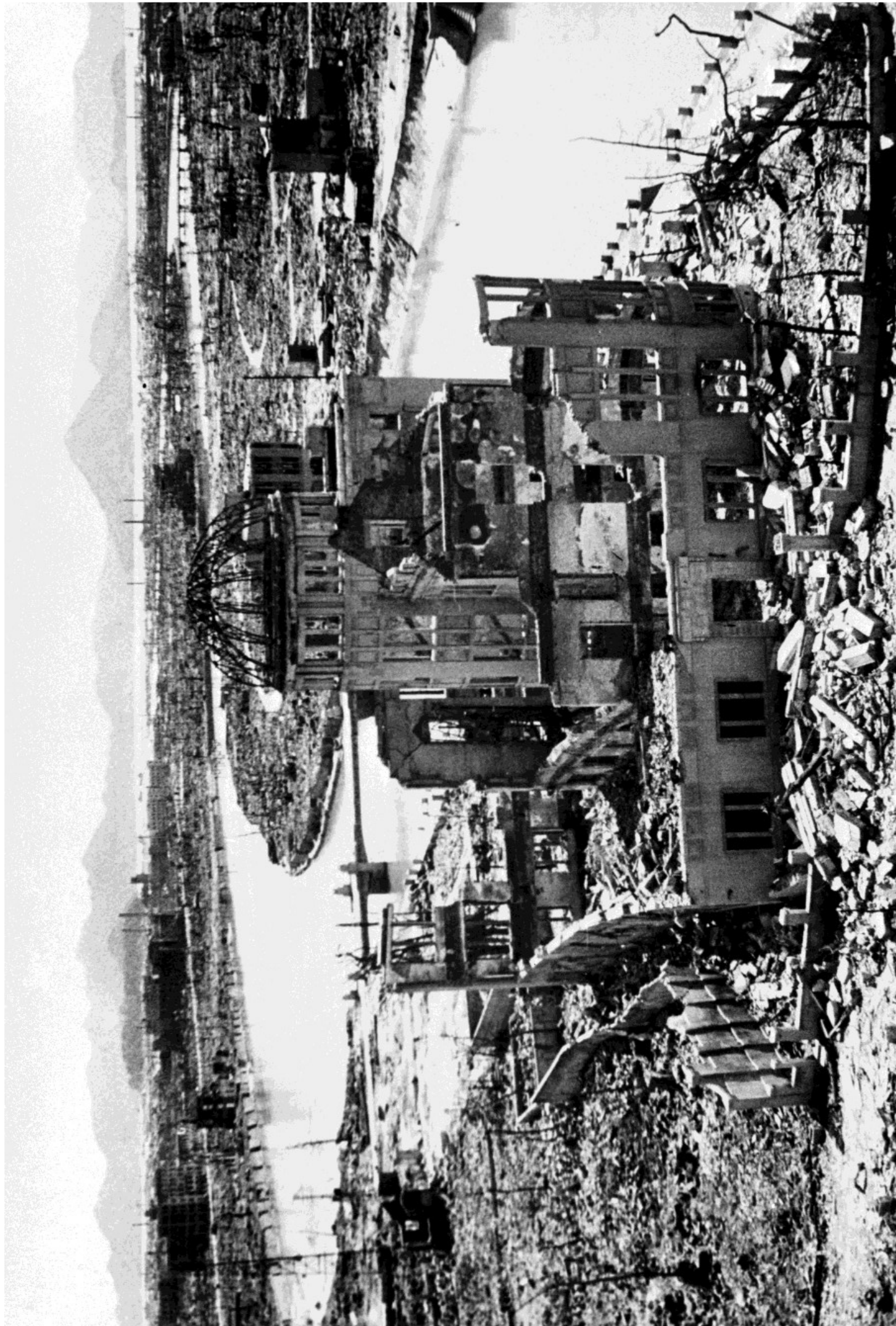
BLIV MEDLEM. 150,- for studerende/ledige/pensionister;
300,- for alm. medlemskab; 400,- for familiemedlemskab;
2030,- for livslangt medlemskab.

[MobilePay](#) til 99 330 (skriv din mailadresse i beskedfeltet)

Indhold

Atomvåbenaftalen.....	s. 5
Børnekonventionen.....	s. 7
Flygtningekonventionen.....	s. 9
Folkekrigskonventionen.....	s. 11
Havretskonventionen.....	s. 13
Klimakonventionen.....	s. 15
Kvindekonventionen.....	s. 17
Menneskerettighedserklæringen.....	s. 19
Opriindelige folk - deklARATIONEN.....	s. 21
Ozonlagskonventionen.....	s. 23
Racediskrimineringskonventionen.....	s. 25
Torturkonventionen.....	s. 27
Verdensmål for bæredygtig udvikling.....	s. 29
Våbenhandelsaftalen.....	s. 31

FN's Aftale om forbud mod atomvåben

I juli 2017 vedtog FN's generalforsamling en aftale om at forbyde stater at udvikle, prøvesprænge, producere samt anskaffe sig atomvåben.

Aftalen blev åbnet for at lande kunne skrive under fra 20. september 2017. Aftalen ville træde i kraft 90 dage efter, at 50 lande havde bundet sig juridisk til aftalen. Per 24. august 2020 har 44 lande ratificeret aftalen.

Danmark var et af de omkring 40 lande, som slet ikke deltog i forhandlingerne om aftalen. Sverige stemte for forbuddet, som det eneste nordiske land. 122 lande stemte for aftalen. Norge, Finland og Island stemte heller ikke.

Begrundelsen fra den danske regering for ikke at skrive under på aftalen var, at den ikke ville forhindre fremgang, fordi den ikke støttes af nogle af de lande, som har atomvåben, og at det er uaktuelt for Danmark at støtte et forslag i FN, som svækker NATO som forsvarsalliance.

Den internationale kampagne for forbud mod atomvåben (ICAN) modtog Nobels fredspris i 2017, blandt andet for sig arbejde med denne aftale.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

UN Photo/DB

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

A Pierre Fatumbi Verger
(fines 1960 - inizi 1980)
Per un legado a la historia
del patrimonio cubano

FN's Konvention om Barnets Rettigheder

Børnekonventionen stiller krav til medlemslandene om at anerkende og respektere børns grundlæggende rettigheder til liv, udvikling, beskyttelse og deltagelse. Børnekonventionen er den første menneskerettighedskonvention, som giver børn en juridisk status. Konventionen slår fast, at alle mennesker under 18 år er børn, og dermed er de omfattet af konventionen. Alle lande i verden på nær USA har tilsuttet sig børnekonventionen.

Den internationale konvention om barnets rettigheder blev åbnet for underskrifter den 20. november 1989. Konventionen blev udformet af FN's Menneskerettighedskommission og er baseret på FN's erklæring om barnets rettigheder, der blev vedtaget 30 år tidligere. Konventionen trådte i kraft allerede den 2. september 1990, efter 20 lande havde ratificeret aftalen. Gennemførelsen af konventionen overvåges af FN's børnekomité, der jævnligt evaluerer tilstanden i de enkelte lande og kommer med anbefalinger på baggrund af deres observationer. Konventionen er meget omfattende og dækker de fleste aspekter indenfor barnets rettigheder til liv, skolegang, udvikling, beskyttelse og deltagelse. Børnekonventionen kan altså ses som et forsøg på at opnå almen anerkendelse af, at børn også er selvstændige individer med særskilte behov og rettigheder.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

Flickr/ David Pirmann

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Flygtningekonvention

Flygtningekonventionen skal sikre, at alle, der er på flugt fra uholdbare situationer i deres hjemland, kan få beskyttelse og ophold i et andet land. Konventionen definerer hvem, der kan betegnes som en flygtning, og hvilke rettigheder flygtninge har. Konventionen er en af de første, der blev vedtaget i FN.

Flygtningekonventionen blev udarbejdet af FN i kølvandet på 2. Verdenskrig. Ødelæggelserne efter krigen var enorme, og millioner af mennesker var på flugt. Der fandtes ikke et godt system for at varetage menneskerettigheder for flygtninge. Målet med flygtningekonventionen var derfor at definere flygtninges rettigheder, og at landene skulle forpligte sig til at følge dem.

Flygtningekonventionen blev åbnet for underskrifter d. 28. juli 1951 og trådte i kraft d. 22. april 1954, da seks lande havde ladet sig endelig binde af aftalen. Konventionen siger, at alle mennesker har ret til at søge beskyttelse i et andet land, og at flygtninge ikke kan returneres til et land, hvor de vil blive forfulgt, eller hvor deres liv vil være i fare. Videre specificerer flygtningekonventionen nogle af rettighederne til flygtninge, efter de har fået opholdstilladelse i et land. Disse overlapper med generelle menneskerettigheder og indebærer bl.a. retten til arbejde, uddannelse og adgang til retssystemet.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

UN Photo/UNHCR/R LeMoyne

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Folkedrabskonvention

Folkedrabskonventionen blev vedtaget af FN i 1948. Hensigten bag konventionen er et håb om, at forebygge fremtidige folkedrab. Folkedrabskonventionen definerer folkedrab som værende omfattet af nogle bestemte handlinger, som udføres på en specifik defineret gruppe med hensigten at udslette dem.

FN's generalforsamling fremsatte i resolutionen nr. 96 (1) af 11. december 1946, at folkedrab efter folkeretten er en forbrydelse, som strider mod FN's principper og ånd. Folkedrab vil i FN's optik fordømmes af den civiliserede verden og har gennem historien forårsaget menneskeheden store tab. For at menneskeheden ikke skal lide større tab, er der behov for et større internationalt samarbejde.

Den følgende aftale kan læses i nedstående link: <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%2078/volume-78-i-1021-english.pdf>

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

Flickr/ Ál Men-chez

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Havretskonvention

Havretskonventionen kaldes ofte "havets grundlov". Konventionen regulerer det meste af, hvad der har med havet at gøre fra fiskeri og olieudvinding til miljøspørgsmål, færdsel og landegrænser.

Brugen af havet har forandret sig meget gennem det sidste århundrede. Fiskeindustrien er blevet effektiviseret, og udvindingen af olie er øget betragteligt. Det har skabt et behov for detaljerede regler for, hvem der har rettighederne til havets ressourcer. Den internationale havbundsmyndighed overvåger implementeringen af konventionen, mens fortolkningsspørgsmål afgøres af Den Internationale Havretsdomstol. Konventionen blev åbnet for underskrifter i 1982 og trådte i kraft, efter 60 lande havde accepteret vilkårene i aftalen.

Havretskonventionens bestemmelser vedrører også landenes kontinentalsokler. Kontinentalsokkelen er den del af havbunden, som de forskellige kontinenter hviler på. Hvis et land kan påvise, at deres kontinentalsokkel strækker sig længere end 200 sømil fra kysten, kan landet kræve, at den økonomiske zone udvides. Afgørelsen træffes af Kommissionen for kontinentalsoklens ydergrænse (CLCS). Denne kommission blev oprettet, da Havretskonventionen blev vedtaget.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres. I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

UN Photo/Martine Perret

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Klimakonvention

Konventionen har til formål at stabilisere koncentrationen af klimagasser i atmosfæren på et niveau, som vil forhindre farlig, menneskeskabt påvirkning af klimasystemet. Klimakonventionen var en af de tre vigtige konventioner, der blev vedtaget under miljø- og udviklingskonferencen i Rio de Janeiro i 1992. De to andre var Konvention om biologisk mangfoldighed og FN's konvention mod ørkenspredning.

Ligesom de andre konventioner fra Rio-konferencen er klimakonventionen meget generel og stiller få detaljerede krav til medlemslandene. Årsagen til dette er, at hovedformålet med konventionen er at danne et fælles udgangspunkt for senere at vedtage mere forpligtende aftaler.

I 2015 vedtog verdens lande Prisaftalen, som er den første folkeretslige bindende aftale, der forpligter alle land, som tilslutter sig aftalen, til at iværksætte klimatiltag.

Hvert år arrangeres klimatopmøder for alle, der har underskrevet klimakonventionen. Disse kaldes "Conference of the Parties", eller COP. COP'erne er klimakonventionernes øverste organ. Det er på disse møder, at de internationale klimaforhandlinger finder sted.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk

Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

Photo by Akil Mazumder from Pexels

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Kvindekonvention

Kvindekonventionen skal sikre, at kvinder har de samme rettigheder som mænd. Selv om ligestilling er et princip i alle menneskerettighedsaftaler, undertrykkes kvinder stadig over hele verden.

Konventionen om at afskaffe alle former for diskriminering af kvinder blev åbnet for underskrift den 18. december 1979. Konventionen blev først gældende i 1981, efter 20 lande havde godkendt og underskrevet aftalen. Målet med Kvindekonventionen er at beskytte kvinders rettigheder og forstærke ligestillingsartiklerne i de andre menneskerettighedskonventioner. Implementeringen overvåges af FN's Kvindekomité (CEDAW), der evaluerer rapporter fra medlemslandene hvert fjerde år.

Læs mere om konventionerne på - Globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

Foto: Wikimedia Commons

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder

De grusomme overgreb mod civilbefolkningen og Hitlers folkemord mod jøder og andre minoriteter under 2. Verdenskrig skabte enighed om, at menneskerettigheder var et vigtigt internationalt tema. Da FN blev oprettet, blev menneskerettigheder en af hovedopgaverne for organisationen. I 1946 begyndte arbejdet med at udarbejde en verdenserklæring om menneskerettigheder.

Repræsentanter med forskellige juridiske, religiøse og kulturelle baggrunde fra alle verdens regioner var med til at udarbejde erklæringen ved de Forenede Nationers generalforsamling i Paris d. 10. december 1948 (Generalforsamlings resolution 217 A). Det blev det første juridiske dokument til beskyttelse af universelle menneskerettigheder.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk

Find mere om os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

UN Photo

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder

Oprindelige folk har, som alle andre mennesker, individuelle menneskerettigheder. I de seneste årtier er verden også begyndt at anerkende, at oprindelige folk har kollektive rettigheder som etniske folk.

FN's erklæring for rettigheder til oprindelige folk blev vedtaget ved FN's generalforsamling d. 13. september 2007, efter mere end tyve års forhandlinger mellem stater og oprindelige folks repræsentanter. 143 lande stemte for, mens fire lande stemte imod (Australien, Canada, New Zealand og USA). 11 lande undlod at stemme: Aserbajdsjan, Bangladesh, Bhutan, Colombia, Georgien, Kenya, Nigeria, Rusland, Somalia og Ukraine.

FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder fastsætter både individuelle og kollektive rettigheder for oprindelige folk, samt rettigheder til kultur, identitet, sprog, arbejde, sundhed og uddannelse.

Erklæringen lægger vægt på, at oprindelige folk har rettigheder til at bevare og styrke egne institutioner, kulturer og traditioner, og at de har ret til at udvikle sig som de selv ønsker og synes er nødvendige. Erklæringen forbyder også diskrimination mod oprindelige folk og fremhæver, at oprindelige folk må deltage i alle sager, som vedrører dem. De har ret til at være særprægede og følge deres egne mål for at opnå økonomisk og social udvikling.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk

Find os på fnforbundet.dk

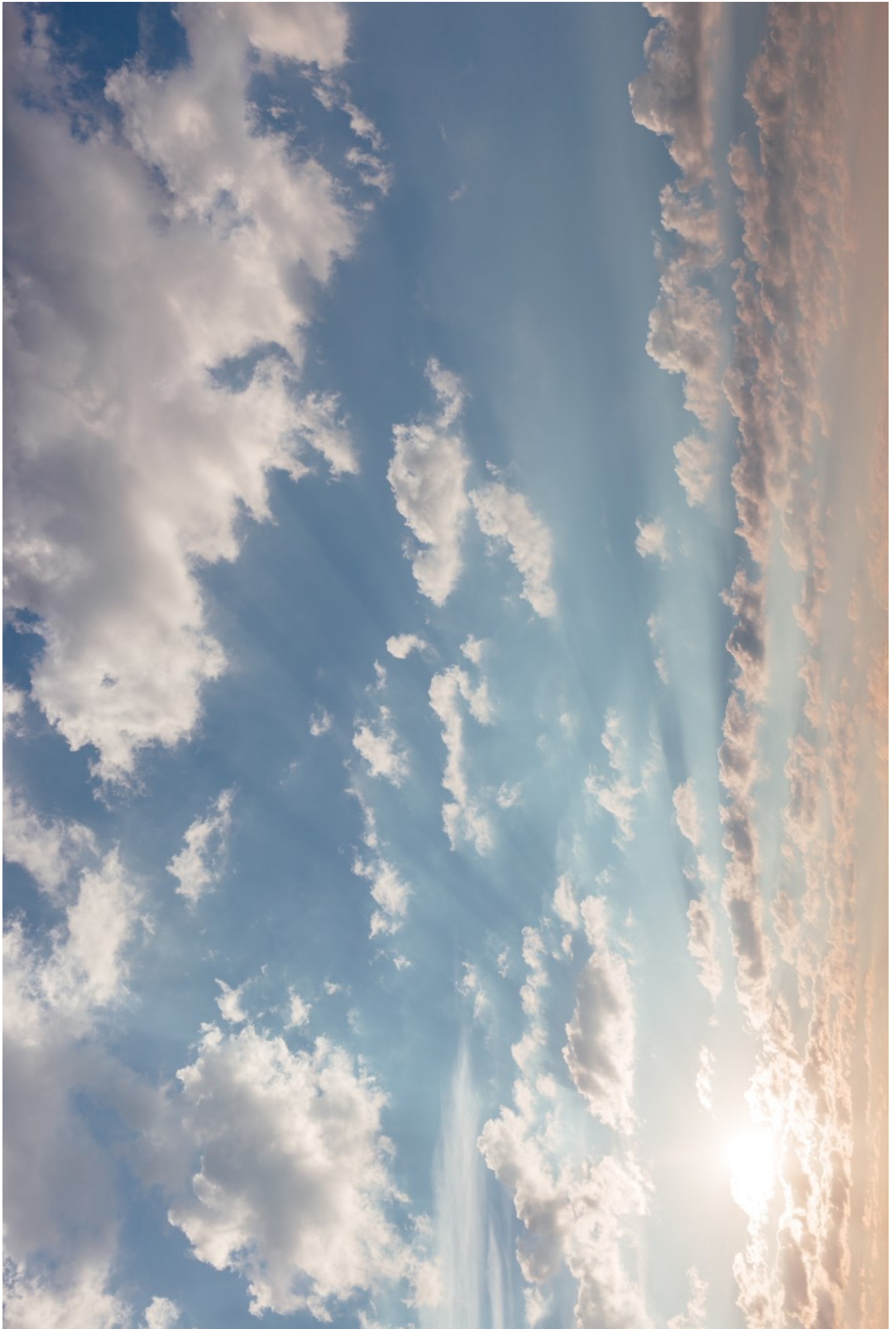
Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

UN Photo/Mark Garten

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Konvention for beskyttelse af ozonlaget

(Wien-konventionen, Montreal-protokollen)

Montreal-protokollen forpligter medlemslandene til betydelige reduktioner i udslip af gasser, der er skadelige for ozonlaget. Protokollen er en af de mest vellykkede internationale aftaler gennem tiderne og har stort set betydet et stop af de skadelige udslip.

Montreal-protokollen blev underskrevet den 16. september 1987, som et tillæg til FN's konvention om beskyttelse af ozonlaget fra 1985. Protokollen trådte i kraft 1. januar 1989, efter at de påkrævede 11 stater havde givet deres endelige godkendelse.

FN's tidligere generalsekretær, Kofi Annan, har omtalt protokollen som den måske mest vellykkede internationale aftale nogensinde, og hullerne i ozonlaget er ikke vokset i mange år.

Der er to hovedårsager til, at Montreal-protokollen har haft så stor en indvirkning. For det første hersker der ingen tvivl om, at gasserne er skadelige, og ingen har stillet spørgsmål ved behovet for at reducere udslippene. Det har betydet, at 197 lande har underskrevet aftalen. For det andet stiller protokollen håndgribelige krav til reduktioner, som gør det let at holde overblik over gennemførelsen.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

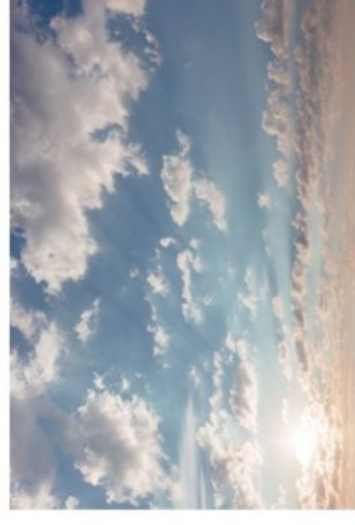
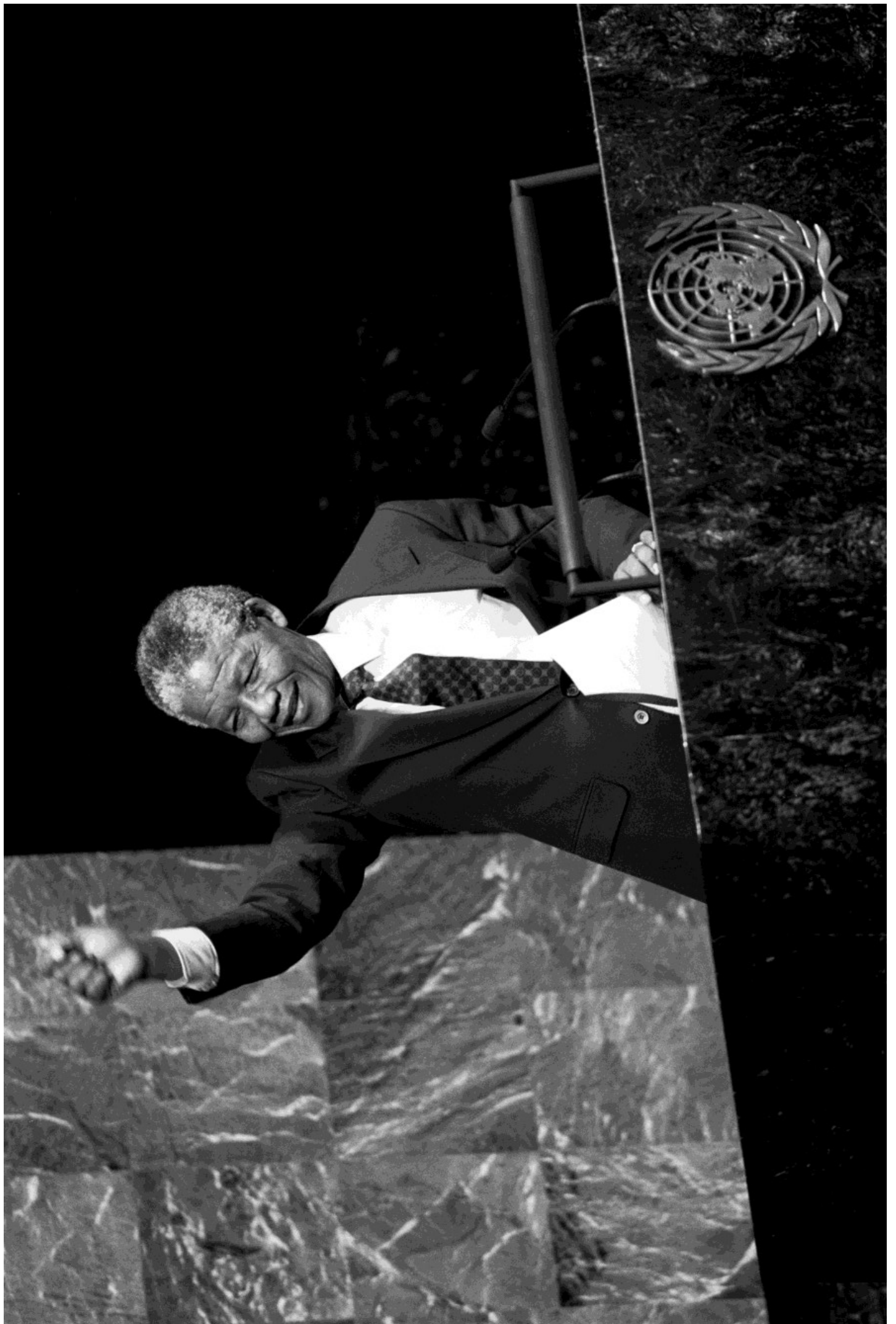

Photo by freestocks.org from Pexels

Brikerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Konvention mod Racediskriminering

Lande, der skriver under på konventionen mod racediskrimination, må afskaffe alle former for forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse.

Konventionen blev åben for underskrifter i 1966. Først i 1969 trådte konventionen i kraft, efter 27 lande havde underskrevet aftalen. Formålet med konventionen er at sikre, at grupper, der forskelsbehandles på grund af race, hudfarve og/eller etnisk oprindelse, har de samme rettigheder som alle andre. Hvert andet år sender landene, der har underskrevet aftalen, rapporter til FN's racediskriminationskomité (CERD), hvorpå komiteen kan komme med anbefalinger og kommentarer til, hvordan aftalen skal forstås.

Konventionen blev vedtaget i 1969 på et tidspunkt, hvor mange lande stadig diskriminerede store dele af deres befolkning på baggrund af race eller etnisk oprindelse. Flere lande nægtede at skrive under, og lande som Sydafrika og USA skrev først under i 1990'erne. Alligevel var aftalen et vigtigt første skridt til at realisere løfterne, der blev givet i Menneskerettighedserklæringen i 1948. Gruppen af 77 (G77), der består af 133 udviklingslande, var særligt aktive i udformningen af konventionen mod racediskrimination.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

UN Photo/Pernaca Sudhakaran

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Konvention mod Tortur og anden Grusom, Umenneskelig eller Nedværdigende Behandling eller Straf

FN's Torturkonventions formål er at forbyde enhver form for tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Torturkonventionen er en af de mest overvågede internationale menneskerettighedskonventioner.

Torturkonventionen blev åbnet for underskrift d. 10. december 1984. Konventionen trådte i kraft d. 26. juni 1987, efter 20 lande havde ratificeret aftalen.

Torturkonventionen er en udvidelse af forbuddet mod tortur i FN's Konvention om civile og politiske rettigheder. Den forbyder enhver form for tortur, uanset omstændighederne, og gør det forbudt at sende mennesker til et land, hvor der er risiko for tortur.

Implementeringen af konventionen overvåges af FN's Torturkomité (CAT), der evaluerer rapporter fra medlemslandene hvert fjerde år. Komiteen tager også imod input fra ikke-statslige organisationer.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

Flickr/ Paul Mannix

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

1 AFSKAF
FATTIGDOM

2 STOP
SULT

3 SUKKEHED
OG TRIVSEL

4 KVALITETS-
UDDANNELSE

5 LIGESTILLING
MELLEM KØNNE

6 RENT VAND
OG SAMTID

7 BÆREDYGTIG
ENERGI

8 ANSTÆNDRIGT
OG BRØNDRIGT
VÆKST

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling

9 INDUSTRI, INNOVATION
OG INFRASTRUKTUR

10 REDUCED
INEQUALITIES

11 BÆREDYGTIGE BYER
OG LOKALSAMFUNN

12 ANSVARLIGT
FORBRUG
OG PRODUKTION

13 KLIMA-
INDSATS

14 LIVET
I HAVET

15 LIVET
PÅ LAND

16 FRED, RETFÆRDIGHED OG
SÆKKE INSTITUTIONER

17 PARTNERSKABER
FOR HANDLING

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling

På et FN topmøde i 2015 blev FN's 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling vedtaget. De 17 Verdensmål skal skabe bedre leveforhold for alle verdens borgere, samt sikre planetens fremtid. De er universelle og fokuserer derfor i lige så høj grad på Danmark og Norden som på de fattigste lande i verden.

Flere af målene overlapper og understøtter hinanden og skal derfor ses som en helhed. Den gensidige afhængighed målene i mellem betyder, at de vedrører alle og alt omkring os. Målene løber frem til 2030 og opfordrer til fælles ansvarlighed blandt alle, fra rig til fattig. Alle FN's medlemslande har skrevet under på verdensmålene og har dermed forpligtet sig til at opfylde dem, dog uden juridisk binding.

Læs mere om Verdensmålene på Globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

FN's Våbenhandelsaftale

Arms Trade Treaty (ATT) er navnet på aftalen, som for første gang skal kontrollere den internationale handel med konventionelle våben.

D. 2. april 2013 blev den historiske aftale vedtaget med et overværende flertal i FN's generalforsamling. D. 7. august 2020 har 110 lande ratificeret aftalen. Våbenhandelsaftalen slår fast på et forbud mod eksport, eftersom der er fare for at våbenenes, som skal eksporteres, kan ende med at blive brugt til folke- mord, krigsforbrydelser, organiseret kriminalitet eller af terrorister.

Aftalen skelner mellem et absolut eksportforbud og situationer, hvor der skal foretages en vurdering af våbnenes potentielle skadelige virkning, før over- førslen kan finde sted. Der er forbud mod eksport af våbnene eftersom en overføring ville: bryde med våbenembargo, bryde med relevante internationale aftaler som parten er en del af, specielt dem som relaterer sig til overføringen af ulovlig handel af konventionelle våben, kunne bruges i forbindelse med folkemord, forbrydelser mod menneskeheden, grove brud på Genevekonventionen fra 1949, angreb mod civile eller andre krigsforbrydelser, som er defi- neret ud fra andre aftaler, som parten er en del af.

Læs mere om konventionerne på globalis.dk
Find os på fnforbundet.dk

Verden har brug for samarbejde for at kunne løse de globale kriser, men FN og multilateralismen er under pres.

I 2020 fylder FN 75 år, og FN-forbundet fylder 50 år.

UN Photo

Brikkerne er trykt i anledning af UN 75 med støtte fra Hermod Lannungs Fond

